

ענין בפרשה

הלואה לישיבה אחת או לעשר אנשים פרטיים

שאלה: בעל גמ"ח שואל, האם עדיף להלוות לישיבה מאה אלף דולר, או לעשר אנשים פרטיים, כל אחד עשר אלף דולר.

תשובה: בישיבה יש שני דברים, גם תורה גם חסד.

צדקה לרבים.

שאלה: מי שיש לו שתי אפשרויות, או לתרום אלף דולר למרכז שמאגד בתוכו עשר ישיבות, והם יחלקו לכל ישיבה מאה דולר, או אלף דולר לישיבה אחת מתוכם, למי עדיף לתת.

תשובה: לרבים, שם יהנו רבים.

ויקחו לי תרומה

(שמות כה ב)

צדקה גדולה לעני אחד או מעט להרבה

שאלה: אני רוצה לתת מאה שקל לצדקה, האם יותר טוב לתת את זה לאדם אחד, או לחלק את זה להרבה אנשים.

תשובה: יש את הרמב"ם המפורסם בפ"י המשניות, שיותר טוב לתת להרבה¹.

שאלה: צריך לחלק את זה באופן שישאר לכל אחד חתיכה הראויה להתכבד.

תשובה: כן².

שאלה: עשר שקל זה שיעור מספיק.

תשובה: כן.

אלף פעמים והגיע לו קנין חזק, וזה פעם אחת לבד התעוררה נפשו התעוררות גדולה לפעל טוב ואחר כך פסקה ממנו. וכן בתורה אין שכר מי שפדה אסור במאה דינרים או שעשה צדקה לעני במאה דינרים שהוא די מחסורו, כמו שפדה עשרה אסורים או השלים חסרון עשרה עניים כל אחד בעשרה דינרים".

2 הערת תלמידו המובהק הגאון רבי יוסף שרגא שיינברגר שליט"א: וכן שמענו כו"כ פעמים ממרן זיע"א, שכונת הרמב"ם דוקא היכא דנותן לכ"א נתינה מכובדת.

¹ כי הרמב"ם בפיהמ"ש (אבות פ"ג ט"ו הו"ד באהבת חסד ח"ב פ"ז בהג"ה) "שהמעלות לא יגיעו לאדם לפי רב גדל המעשה, אבל לפי רב מספר המעשים. והוא שהמעלות אמנם יגיעו בכפול המעשים הטובים פעמים רבות ועם זה יגיע קנין חזק, לא כשיעשה אדם פעל אחד גדול מפעלות הטובות, כי בזה לבדו לא יגיע לו קנין חזק. והמשל בו כשיתן האדם למי שראוי אלף זהובים בבת אחת לאיש אחד ולאיש אחד לא נתן כלום, לא יעלה בידו מדת הנדיבות בזה המעשה האחד הגדול כמו שמגיע למי שהתנדב אלף זהובים באלף פעמים ונתן כל זהוב מהם על צד הנדיבות, מפני שזה כפל מעשה הנדיבות